

Številka: 007-164/2012/

Datum: 27. 9. 2012

Zadeva: Stališče glede finančnih zavarovanj pri javnem naročanju

Minister za finance predlaga, da naročniki pri javnem naročanju ob upoštevanju predmeta in okoliščin javnega naročanja izberejo najprimernejši način zavarovanja. Naročniki lahko za zavarovanje svojih terjatev uporabijo menice, kavcijska zavarovanja, bančne garancije ali zadržana sredstva. Bančna garancija, ki se v praksi najbolj uporablja, ni edini način zavarovanja, je varen a obenem drag instrument, zato naj se naročniki zanj odločajo preudarno in gospodarno ter pri tem upoštevajo tudi stroške izdaje. Za instrument bančne garancije naj se odločijo le, če je to smiselno in primerno glede na predmet naročanja, tveganje neizpolnitve pravnega posla, število prejetih ponudb in višino potencialne škode, ki bi nastala zaradi neizpolnitve, izpolnitvene zamude ali slabe izvedbe javnega naročila. Pri tem morajo upoštevati, da se navedeni dejavniki razlikujejo glede na to, ali gre za sam postopek javnega naročanja, izvedbo javnega naročila ali odpravo napak po izvedbi javnega naročila, in temu prilagodijo izbiro instrumenta.

Naročniki naj zavarovanja unovčujejo glede na namen posameznega zavarovanja. Insolventni postopek ponudnika (npr. prisilna poravnava, stečaj) ali drugi dejavniki, ki ne izvirajo iz samega pogodbenega razmerja ali slabega izvrševanja pogodbenih obveznosti, ne morejo biti razlog za unovčenje zavarovanja. Z izdajo bančne garancije oziroma kavcijskega zavarovanja prevzema obveznost nasproti prejemniku garancije (naročniku) garant, torej banka oziroma zavarovalnica, zato je morebiten insolventni postopek izbranega ponudnika za unovčenje tovrstnega zavarovanja nebitven.

Pri odločanju o morebitnem zavarovanju resnosti ponudbe naj naročniki glede na zgoraj navedeno kritično presodijo potrebnost zavarovanja. Če se za zavarovanje odločijo, je zadosten en instrument zavarovanja resnosti ponudbe in ni potrebno, da jih zahtevajo več. Če se zahteva npr. zavarovanje za resnost ponudbe, ni potrebna zavezujoča izjava o izdaji bančne garancije za dobro izvedbo del v primeru izbire ponudnika, saj že samo zavarovanje za resnost ponudbe določa, da mora biti garancijski znesek izplačan, če izbrani pobudnik ne predloži zavarovanja za dobro izvedbo del. Obenem tako dvojno zavarovanje pomeni tudi dvojni strošek, tako za ponudnike, predvsem pa za naročnika, na katerega ti strošek prevalijo.

Ob upoštevanju kriterijev iz prvega odstavka naj naročniki temeljito razmislijo, ali je za zavarovanje resnosti ponudbe glede na konkretne okoliščine bančna garancija nujno potrebna ali lahko uporabijo druga sredstva (lastna bianko menica, kavcijsko zavarovanje ipd.), zaradi katerega so stroški ponudnika bistveno nižji. Za zavarovanje resnosti ponudb, če je to sploh potrebno, sta po mnenju Ministrstva za finance menica ponudnika ali kavcijsko zavarovanje povsem ustrezna instrumenta, pri čemer pri oddaji naročil male vrednosti zavarovanje za resnost ponudbe praviloma ni potrebno.

Naročniki naj določajo roke veljavnosti bančnih garancij za odpravo napak, ki so največ enaki, predvidoma pa primerno krajši od garancijske dobe posameznega dela predmeta javnega naročanja - torej obdobja, v katerem izvajalec ne glede na bančno garancijo jamči za pravilnost izvedbe naročila v skladu s pogodbenimi zavezami. Upoštevajo naj možnost uporabe redukcijskih klavzul, po katerih se znesek garancije zmanjšuje glede na potek časovnih obdobj

ali glede na nastop določenih dogodkov (prenehanje garancijske dobe za del naročila, delna izvedba naročila, ki predstavlja funkcionalno celoto ipd.).

Naročniki naj upoštevajo običajno poslovno prakso določanja višine finančnega zavarovanja glede na ekonomski pomen zavarovanja (npr. do 3 % za resnost ponudbe, od 5 % do 10 % za dobro izvedbo dela, do 5% za odpravo napak), pri čemer naj presodijo vse okoliščine konkretnega primera.

Pri sestavi besedila bančnih garancij naj se naročniki ob upoštevanju okoliščin konkretnega primera zgledujejo tudi po Enotnih pravilih za garancije Mednarodne trgovinske zbornice EPGP-758. Pravila EPGP-758 so za naročnike dosegljiva na spletni strani Direktorata za javno naročanje Ministrstva za finance.

dr. Janez Šušteršič
minister